

Kraj džbáneků

Literární almanach Divadelní Bechyně 2000

KRAJ DŽBÁNKŮ

LITERÁRNÍ ALMANACH

XXIX. FESTIVALU DIVADELNÍ BECHYNĚ

BECHYNĚ 2000

BECHYNI

Jistě mě nikdo neobviní,
že píšu ódu na Bechyni,
ač jsem tu v kraji hostem pouze.

Navzdory lásce své i touze
častěji přichýlit se k ní.

Na jaře, v zimě, v čase žní.

Tak jako k matce.

S hlavou v klíně

z hradeb se dívat, jak teče líně

Lužnice zpoza mostu k splavu,
než promění se ve Vltavu.

Stačí se chvíli k zámku dívat
a v nitru začne tát a zpívat.

Když v oblouku se dálky pojí,
tu harfy znějí nad údolím.

Jen pohled chmury přehluší,
dlaň pohladí tě po duši,

která, ač vyprahlá se zdála,

je dychtivá, jak půda zjara.

A prahne touhou po osení.

Vzpomínám rád, vždy v čase snění,
když jinde ukládám se k spánku,
na ten kraj lesů, vod a džbáneků...

DEN SKŘIVANA

Když zima kůži vysvléká
chlubí se jaro pletí
Do dálky vítr vysává
z oblohy bílé smetí

Trylkem je slunce veselé
třešeň se slávou odívá
A za havrany zmizelé
leskne se půda dychtivá

ZMĚNY

(Letní čas)

Sýkorky mění místa filmovými stříhy
a stromy rozkvétají když se nedíváme
Čas se jak ledy při oblevě láme
a dívky s bílou pletí zdobí první pihy

PŘÍSLIB VÍNA

Letošní víno ještě skrývá réva
houpavě sníh ti pod nohama kvílí
jak smutek indický je bílý
Přátelsky voní teplo z chléva

Vzdechnou a možná pootočí hlavu
jak rychlá myšlenka když půjdeš kolem
po sněhu který sblížil louku s polem
a bez oddechu běží k zamrzlému splavu

Letošní víno v divných tvarech dřímá
a s jarem čeká na povel
Připrav se dobře co bys pověděl
v otázce zrubu když objeví se zima

MŽENÍ

Je mokrý čas
a i když bez deště
ze šosů kape
nejen vodníkům

Na všem to leží
malovat můžeš prstem
a jako v mlze vidíš
pole a cestu dům

Tak vlhkost krajem vlaje
prapor dým koňská hříva
a cestou polední
jak včera dnes i zítra
na kole jede blázen Jan
a zpívá

SCHŮZKA

Odlesky třpyty stíny
Světýlka řekou násobená
Dvojité hvězdy
A dvojkometry lamp

Jediný jenom
v mládí až k usoužení
je osamělý stín

S ním ještě dlouhá naděje
a kolovrátek třeba

Pod břízou na nábřeží
bledým a řídkým sítem
dál cedí světla noc
Snad aby nezabloudil netopýr

Na šepot aby bylo vidět
Na stesk že nepřišla

CHRYZANTÉMA

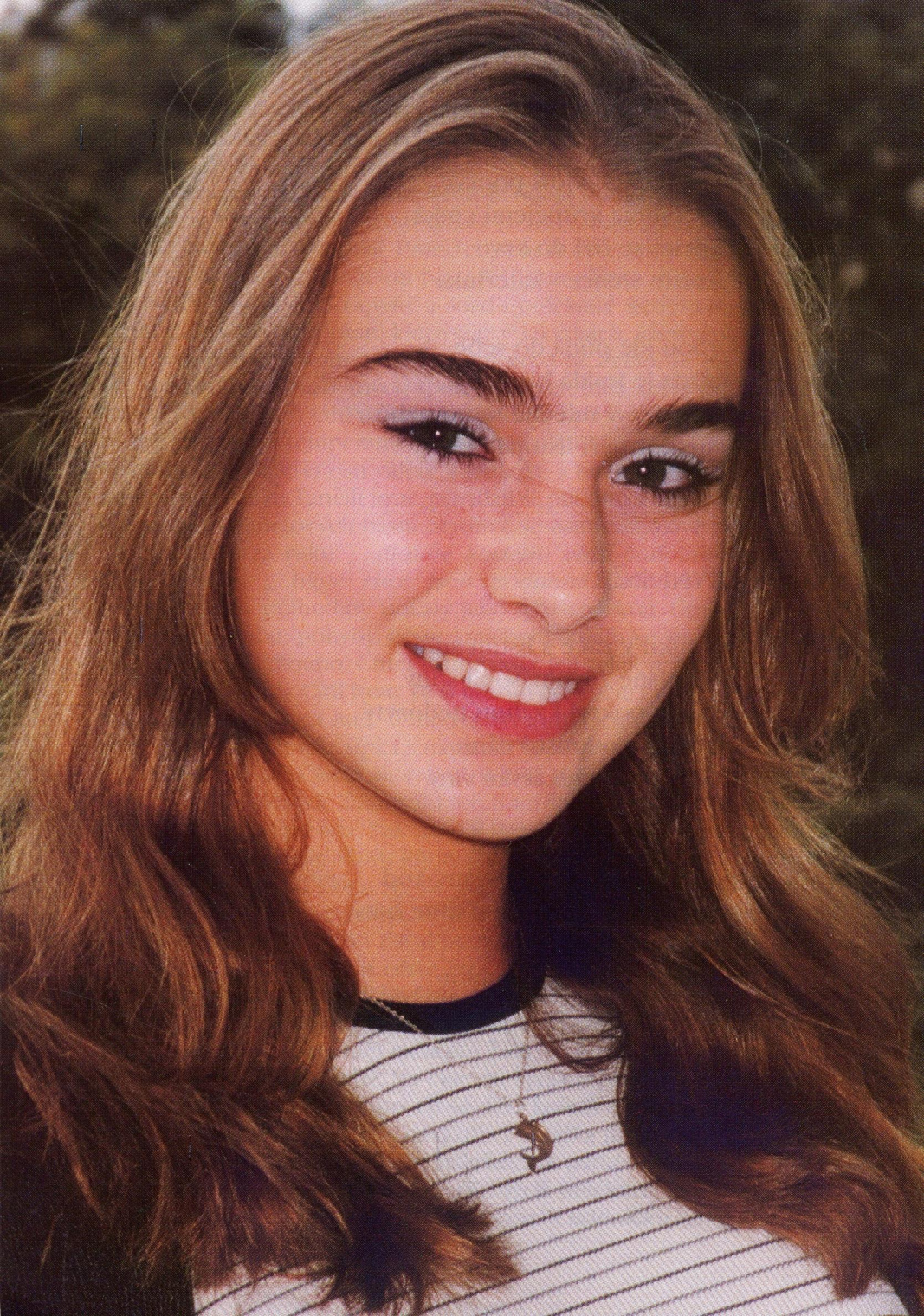
Vlastní dech vidíš poprvé
První mráz krůpějemi cinká
Podzim se řízl do krve
A místo slunce - kateřinka

Orbou jde půda do sebe
brázda je lesklá hladká
Za slunce v mléčné samovazbě
zahradou září listopadka

PRVNÍ SNÍH

Šel ruku v ruce s listím sních
předčasně zdvojnásobil stíny
Krajinu pokryl i záhon nedorytý
Nehlučně odpustil nám
hříchy a zahrádkářské viny

Hovorné báby na návsi
do sněhu kreslí čárkovaný kód
s dnem bílým k pokání mne nutí
Tak sypu zrní ptákům
a spravím poloshnilý plot

PRVNĚ

Vyznal jí lásku
pohledem
ustrašeně
Vyznal jí lásku
když se nedívala

Od této chvíle
jsme milenci
říká si pyšně
v duchu

A tak jsou milenci
i když ona
netuší nic

On místo ní
v náruči šťastně
tiskne její
sešit zapomenutý

Její sešit
dotýkaný

PROCHÁZKA

Pes potrhává vodítkem
a času se tím podobá
Paměť línou horce tepe
lásky dvoudobá

Chuť dechu vůně polibků
vzpomínky kůže na sněhu
Čas pohání Tě tempem psím
a pes má vousy od sněhu

MIKULÁŠ

Pekelník blemcá řetězy chřestí
úhledný anděl voní Ninou Ricci
Dětem s nosíky na oknech
z těšení zrnko strachu klíčí

Z komína vlaje bílý kouř
a kocour vládne na dvorku
Opožděn rukou prokřehlou
zahradě loupím Barborku

Řeknu vám lidi
je to jen zvyk
každému nechybí
dvou srdcí styk

Každému nechybí
opačné pohlaví
tak chodí na ryby
nebo vědy tlačí do hlavy

Já jsem však jinačí
mně tohle nestačí
já chci jiné světy

Já jsem však jinačí
mně tohle nestačí
prostě chybíš mně ty

Čekám tě na prahu
smrtící laviny
můj krutý vrahu
líbat ti kotníky, víčka, slabiny

Jsem asi jinačí
málo mi postačí
dávat ti své světy

Jsem asi jinačí
málo mi postačí
jenom někdy chybíš mně ty

NUDA

Stůl a čtyři židle, na dvě jsme si sedli
další obsadila nuda a tu čtvrtou stesky
zas je tu ten hnus, snad moc dlouho bylo hezky
snad už se vám stalo, že po smíchu jste zbledli

Zas všemohoucí
dal odtroubit hon
kdyby jen
vrátil se on

Ošklivý posezení v sympatický hospodě
kdo nás praští klackem, abysme mohli spát
dvě kafe na sekeru, čas jak nemocnej had
chci tělo zahodit a vznášet se ve vodě

Na koho dnes mířit
vrchní lovčí radí
kdyby jen
vrátili se kamarádi

Sedíme polomrtví, rozum dávno někam zmizel
všude je nic a ty to taky víš
když nevíš, zvedni hlavu a to nic uvidíš
zas my jsme sázeli a nákej sysel sklízel

Zas všemohoucí
dal odtroubit hon v okolí
kdyby jen
vrátilo se cokoli

písňový text

BOUŘE

Stahují se mračna
začíná se stmívat
přijde velká bouře
tak stát a jen se dívat

Spadla první kapka
potom první kroupy
člověk sám tu stojí
nebetyčně hloupý

Dotýkat se nebe
padnout zabít bleskem
anebo bez tebe, tebe
rozkládat se steskem

Promočený vrak
co chtěl zemřít v ohni
vrať rozumu zrak, zrak
tak konečně se pohni

Zítra bude krásně
zas tě všude hledat
co zbyde z téhle básně
jen se nikdy nedat

písňový text

OFÉLIE

Jaroslav
Schnerch

Spí panna sevřena říčními kameny
hlahol lovců pod věží
konec doby smutku
konec frašky o zamilované
jeden z nebeských jezdců
háže dolů plášť
děvečky z podhradí
ukrývají rozpuštěná světýlka
na tváři mrtvé

poslední kámen v řece
bolavý pokorou
vypráví dětem sen
v modrých slabikách
prastarou legendu
o neopětované lásce

ŠAŠEK

Pohladil nohy spánku
rolnička se probudila
odolal pískovému tichu
rolnička hvízdla
vsunul střípek zrcadla do hlíny
rolnička vzdychla a
zase usnula

ELSINORSKÉ SÁGY

Hrdlo mi ovíjí jedna z hlíz
bojím se vlastních lidí
kletba ulehá na půdorys
balvany po mně zas slídí

myšlenky hbité jako pták
zabodly šíp nasáklý hanou
nad čelem rozkvetl mrak
sonet nad mrtvou pannou

poprchá, sonet se vyvíjí líně
z mraků vybírá lepé křivky
šílenství vyspává v klíně
v mracích se scházejí dívky

k půlnoci začíná panychida
hoří zášť i vše křivé
Elsinor své mrtvé hlídá
šklebí se na ošklivé

HAMLETŮV ZÁPISNÍK

Na zhanobeném trůnu sedí
vyzáblá paměť
táhnu závěs k řece
zasekl se
chci to oznámit nahlas
hlasivky krvácí

Bolest byla dlouho živena
na kůži se zvětšovala
znaménka neklidu
od páteře dolů
od čárky k tečce
ještě nedorazila k patě
a nepodepsala první parte

Už nejsem nestranný soudce
už nemohu zrušit své strasti
vcházím do osudu
bude opakován mnohými jazyky

Všechny sny a myšlenky
přiděluji různým osobám
které ve mně žijí /list komediantům/

Slyšel jsem skřípavé veselí
v psinci jsme noc probděli
možná se dnes vina vybělí
a král zemře v posteli

K pádu orla přistupujeme jako k antické tragédii
nad ležícím vrahcem nanejvýš pozvedneme obočí

Můj polštář je vystlaný slovy z dutých stébel

Život chvěje se osudem.
Scéna neustále se proměňuje.
Tenhle les je starší svým životem,
kreslíš všechno, co hřeje plamenem,
maluješ, co svítí svým jasem,
co hledáš, Tě přitahuje.

A já.
Já jen nesměle dodávám:
list, stvol, kytice,
květ slunečnice,
který skrze myšlenku a cit
vkročil právě do světnice.

PSANÍ PANÍ MILUŠI BŘEZINOVÉ

Prošla jste část mého rodného kraje
a našla v lidských hnízdech
na stráních i v údolích,
jak zloba ve snášenlivost a lásku taje.

V lidské pokoře a skromnosti,
tolik potřebné dnešnímu člověku,
jste viděla i nesnáze a nalezla moudrost,
kterých bylo pod Beskydem dost a dost.

Paletou a štětcem
jste vrostla kořeny bříz do chalup,
kde se utvářejí povahy,
jimž v naší zemi rovných není.

Ony svou zodpovědností a pílí
přítomností a pílí
přítomnost v budoucnost mění.

A já jsem pochopil,
že na Vás jsou nejkrásnější myšlenky,
které jste štětcem a perem vložila
do obrazů a básní.

Promiňte, člověk to říci musí:
Ve Vašich básních a kresbách
jste vyjádřila to nejcennější
L I D S T V Í.

Tichá lednová noc. Válka ještě neskončila.

Bledé světlo měsíce, sníh a mráz. Nerušený

spánek.

Opravdu nerušený? Co chtějí teď ty stíny u horské chalupy? Čí pažby pušek tříští dveře?

Němci. Patnáct Němců.

Co se stalo? Pro koho jdou?

Strach, nevýslovný strach.

„Všichni ven! S námi!“ křičeli drsně.

Měsíc svítil na cestu smutnému průvodu. Mezi domácími šla s námi také rodina Koloničných, u kterých byli před několika dny prozrazení partyzáni. Už nemají svůj domov, nemají dobytek, nemají nic, protože jim Němci všechno vypálili. Tehdy v noci jsme je k nám vzali a teď nás všechny vedou k výslechu.

Výslech trval do rána. Potom jsem se sestrami mohla jít domů.

Přijdou ostatní?

Za dva dny se vrátil muž a tři synové.

Pan Koloničný se už nikdy nevrátil.

Dne 17. 3. 1945 byl ve Flossenburgu popraven.

ŠLO JEN O PÁR SLOV

Byl rok 1945, únor. V ranním slunci se u naší chalupy mihlo třináct postav. Do světnice náhle vstoupilo dvanáct partyzánů a jedna partyzánka.

„Nechte nás usušit a vyspat,“ řekl jejich velitel. Byli unavení, prokřehlí a mokří. Nic netušící německá hlídka se procházela asi kilometr od dolní cesty.

Nechali jsme je spát.

Když nastal večer, zvedli se. „Půjdeme dále, vy nás doprovodíte,“ požádali mě. Byl to vlastně rozkaz.

„Potkáte-li na zpáteční cestě německou hlídku, můžete nás prozradit, ale udejte jiný směr naší cesty,“ přikázal velitel, než jsme se rozešli.

Hlídku jsem potkal. Vyslychali mě. „Mit uns, los,“ křičeli na mě. Sebral jsem všechny své síly. „Tudy šli,“ řekl jsem pevně. Byl to opačný směr.

Ještě dnes mně běží mráz po zádech, když si na to vzpomenu.

PROHLÍDKA

Byly čtyři hodiny odpoledne, 25. září 1944. Najednou se z venku ozval hukot motoru.

Gestapo!

Co chtějí?

Vyhrnuli se z auta, obklíčili chalupu, udělali pár kopů do dveří a dveře se rozlétly. Táta zbledl. Věděl, že jeho bratra chytla německá hlídka na Slaviči a odvezla ho na Pankrác do Prahy.

„Také nám zapálí chalupu a odvezou někoho z nás, jak to udělali v rodině, když byl někdo partyzán?“ pomyslel si.

Začali prohledávat všechno, nic nezůstalo na svém místě. Všechn nábytek a prádlo bylo po nich rozbité a roztrhané. Co hledali, nikdy jsem se nedověděl.

Po válce se náš strýc vrátil.

Byli jsme šťastni.

JAK SE PÍSMENKA ROZZLOBILA A UTEKLA

Martina

Zvarová

Bylo 1. září, pondělí. Do všech škol se nahrnuli šťastní i nešťastní žáci, aby si po prázdninách „odpočinuli“ a za celkem deset měsíců vtlukli do svých mozků všemožné předměty, a tím pádem se i něco naučili. Tento den se týkal, tak jako každým rokem, také malých šestiletých dětiček, které nastoupily do prvních tříd a byly přichystány vstoupit do života „velkých lidí“. Samozřejmě, že někteří byli rádi, že už nebudou ve školce a půjdou do školy, ale byli i tací, kte-

rým se tato povinnost vůbec nezamlouvala, a tak křikem a vzpíráním se přiváděli své rodiče přímo k šílenství.

Jedním z těchto stávkujících byl i malý zrzavý Ota Jelínek. Vůbec se mu nechtělo někam chodit a kromě školky už vůbec ne do školy. „Co tam budu dělat?!“ ptal se maminky a tatínka. „Já nikam nepůjdu, mě tam nedostanete, chci chodit ještě do školky!“ „Ale Otíku,“ pravila maminka, „ve škole je to hezké, naučíš se číst, psát a počítat, užiješ si tam spousty legrace, najdeš si nové kamarády a paní učitelky budou na tebe tak hodné jako ve školce.“ Bohužel, na Otu maminčina slova vůbec nezabírala a pořád si mlel svou.

Nakonec ho do školy přece jen dostali. Zpočátku byl v novém, neznámém prostředí nezvykle zdrženlivý a klidný, až si rodiče začali myslet, že si školu přece jen oblíbil. Ale jak se říká, „opak je pravdou“, a jen co se Otík otrkal, začaly s ním být problémy. Nechtělo se mu ráno vstávat, zapomínal na domácí úkoly a jediný předmět, který ho zajímal, byl, asi jako pro všechny chlapce, tělocvik.

Jednou měl za úkol skládat slova z písmenek, nechtělo se mu, a tak všechna písmenka ze vzteku sebral a hodil je za postel i s červenými deskami, ve kterých je měl uložena. Když k němu přišla večer z práce maminka, zeptala se ho: „Otíku, paní učitelka mi volala a stěžovala si na tebe, že nenosíš do školy pomůcky, a to konkrétně písmenka. Bereš je tedy svým spolužákům a oni jí žalovali. Řekni mi, je to pravda?“ Chlapec viděl, jak se na něj maminka dívá rozzlobeně, více než jindy, neměl tedy odvalu lhát a pověděl pravdu, že se mu nechce do školy chodit, nebaví ho český jazyk, a hodil proto písmenka za postel. Okamžitě se zvedl a šel pro ně. Ale co to?!! Písmenka byla pryč. Najednou už si nebyl tak jistý, kam je vlastně šoupnul. Prohledal celý pokojík, ale nikde nic. Mamince už začala docházet trpělivost a viděla, že Otík písmenka nenajde. Dala mu domácí vězení, a to nejen za ta písmena, ale za všechny nepravosti, které během pobytu v první třídě prováděl. „A jdi spát! Zítra si ze svého kapesného půjdeš koupit písmenka nová!“ stačila mu ještě říct, než odešla z pokoje. Určitě si teď říkáte: „Chudák klučina.“ Já osobně si myslím, že mu to vcelku patřilo, protože kdyby tolik nezlobil a choval se slušně jako ostatní děti z jeho třídy, nemusel žádné domácí vězení absolvovat. Ale abych se vrátila ke svému vyprávění.

Protože se říká „naděje umírá poslední“, ještě jednou se Ota podíval za postel a ve skrytu duše doufal, že se jen přehlédl a desky s písmenky tam budou. Bohužel, doufal nesprávně a smutný se odebral ke spánku. V posteli se pořádně rozplakal a stále mu nebylo jasné, kde by

ty (pro něj) divné věci, ze kterých se skládají slova, mohly být. Vůbec se mu nedařilo usnout a tolik vzlykal, až se stala zvláštní věc. Odkudsi se vynořila všechna ztracená písmenka a poskládala se na jeho příně. „Tak nebřeč, to velcí školáci už dávno nedělají,“ zničehonic promluvil A. Otík překvapením nemohl ani promluvit, a tak pokračovalo Z: „Kdyby ses k nám nechoval tak zle, neutekly bychom před tebou. Ale vůbec jsme nebyly šťastné za tou škaredou postelí a bylo nám líto, že ses nás v takové rychlosti vzdal. Vždyť my jsme ti přece nic neudělaly. Kdyby nebylo nás, lidé by se mezi sebou těžko domluvili, protože bez písmen nejsou slova a bez slov věty. Uvidíš, že ve svém životě mě a jiná písmena budeš potřebovat a neobejdeš se bez nás. Kdybys nám slíbil, že nás budeš brát vážně a nic takového už nikdy neuděláš, nebudeme se na tebe zlobit, půjdeme s tebou do školy a ve všem ti pomůžeme.“

V Otíkově tváří se objevil šťastně rozzářený úsměv a samou radostí začal poskakovat po celém pokoji, a než usnul samým vyčerpáním ze štěstí, které ho nakonec potkalo, slíbil písmenkům, že už se polepší a bude se konečně pořádně učit, aby nebyl v dospělosti hloupý. A věřte nebo ne, CO SLÍBIL, TO TAKÉ DODRŽEL.

HOST

M. E. Pavlíček

- Tak tady je to pivečko, pane majore, postavil číšník sklenici na stůl. David si utřel ústa ubrouskem, ve kterém byl před chvílí zabalen příbor, a s chutí se napil. S číšníkem se znají už pár let. Kdysi mu vadilo to jeho „pane majore“. Zbavovalo to příjemně anonymity. Taký nechápal, jak mohl na předlidněném sídlišti zjistit, že právě David slouží v armádě a jakou má hodnotu. Vždyť zásadně nechodí do hospody v uniformě a ani nepatří k významným štamgastům, co tady pravidelně propíjejí část svých příjmů. Zajde sem nejvíc dvakrát do měsíce a zvládne tak dvě tři piva. Po pravdě řečeno, tahle střídmost není výrazem abstinence. Spíše dbá o svoji figuru, ale především respektuje klid rodiny. Manželka totiž k smrti nesnáší zápach kouře vycházející z jeho oblečení po návratu z restaurace. S patřičnými poznámkami ho hned v předsíni donutí se svléknout a štitivě rozvěsí jeho svršky na balkóně. To ho dost ponižuje...

- A že jste k nám dnes přišel na oběd? dotíral číšník při uklízení stolu. V restauraci bylo poloprázdno, a tak měl chuť si popovídat.

- Ale, jsem slaměný vdovec, odpověděl, roztáhl noviny a přestal vnímat okolí. Bylo mu příjemně. Lačně nasával pocit dočasně svobody. Nikam nemusí, nikdo ho nečeká... Dva dny si může dělat, co chce. Žena rozhodla, že rodina jako každý rok stráví dovolenou pracovně na opravách baráku jejích rodičů. Podařilo se mu namluvit jí, že je nezbytné vytapetovat dětský pokoj a kuchyni, že k tomu bude potřebovat pár dnů a že bude nejlépe, když u toho nebudou překážet děti. S kamarádovou pomocí pak práci lehce zvládl během jednoho dne a zbytek se rozhodl příjemně prolenošit.

- Smím si k vám přisednout? uslyšel nad sebou tichý a nepříjemně vysoký mužský hlas. Udiveně zvedl pohled a významně se rozhlédl po množství volných stolů kolem.

- Ale jo, posadte se.

- Ruším vás? připomněl se příchozí po chvilce. David si ho lépe prohlédl. Rovné a pečlivě učesané vlasy, velké slzíci oči s velkými ženskými řasami a neskutečně špičatý nos. Vzdáleně připomínal pštrosa. Lačně sledoval, jak David dopíjí pivo.

- Lhal bych, kdybych řekl, že nerušíte! Složil noviny a vracel chlapíkovi jeho zájem. Vypadal vcelku slušně. Ačkoli měl už určitě kolem čtyřiceti, jeho tváře vypadaly, jako by se dosud nemusel holit.

- Ještě jedno, pane majore? A pán si dá taky pivo? naklonil se číšník ke stolu s několika püllitry na podnosu. Nečekal na odpověď, udělal na účtence dvě čárky, třískl sklenicemi a odběhl. Chlapík po Davidovu vzoru otřel palcem okraj sklenice a s požítkem se napil.

- Skvělé! U nás nic podobného není...!

- Třeba zas máte jiný věci, utrousil David.

- No, přál bych vám jen vidět, co u nás jíme a pijeme, podíval se chtivě na řízek, jež číšník nesl kolem. Samé bezbarvé pasty! Pětkrát denně stejný sendvič proteinů, dochucený tuky a trochou sacharidů. K tomu přesně spočítané množství syntetických vitamínů...! Z jídla se vám pak stane něco jako dýchání, jestli mi rozumíte.

- Tak proč to jíte? přijal David pobaveně hru.

- Nezbytnost. Máme totiž stejný metabolismus jako vy. Musíme jíst! Víte... když jsem tady byl posledně... podle vašeho počítání to bylo v roce 1985... okusil jsem vepřovou s knedlíkem, pivo a taky párek s hořčicí. Od té doby mi proteiny a vláknina v čisté podobě připadají odporné! Něco jako... PVC. Však mne po návratu hezky dlouho drželi v Galaktickém medicínálním ústavu a slavné hlavy se nechápavě krou-

tily nad množstvím enzymů v mém trávicím ústrojí a nad množstvím energie, kterou jsem disponoval. To víte, pane majore, před nimi těžko něco utajíte.

- Vy mě znáte?

- Ne. Přece vám tady tak říkají.

David se podíval z okna a přemýšlel, co má udělat. Ten chlap si z něho utahuje nebo je blázen.

- Nejsem blázen. Jenom... Jsem prostě odjinud, rozumíte? A... teď mám problém. Nemám zdejší peníze.

David se rozesmál, až mu vyhrkly slzy. - Tak jo! pivo vám zaplatím. A dejte si taky něco k jídlu, když vám tady posledně tak chutnalo, a podal chlapíkovi jídelní lístek. Pobaveně se díval, jak si objednává, a přitom si pomyslel: Je to obyčejnej somrák! Teda čeho jsou dneska lidi schopní...?

- Můžete mi říci, co je to somrák?

- Ale tady končí sranda, chlape! Jak víte, co si myslím?

- Dovedu to slyšet, nic na tom není. Slyším ovšem jenom to, co se říká mně.

- Helejte, řekl jsem, že vám to zaplatím. To by snad stačilo k tomu, abyste ze mě přestal dělat blbce!

- Naopak. Věřte mi, trpělivě jsem vybíral racionálně uvažujícího člověka. Když jsem tady byl posledně, seznámil jsem se s jedním silně věřícím člověkem, který mne považoval za jakéhosi „posla... Nedalo se s ním mluvit jako s vámi.

David se znovu zahleděl z okna. Kdyby to byl somrák, těžko by oslovil někoho, komu říkají pane majore. Vždyť bych mohl být od policie...

- Nepřemýšlejte nad tím. Prostě se smířte s faktem, že jsem odtamtud, ukázal muž palcem ve směru Davidova pohledu.

Talíř s poctivou porcí řízku a žlutými bramborami posypanými zeleňou petrželkou bravurně přistál před návštěvníkem a dostalo se mu i popřání dobré chuti. Alespoň nás nepomluví, ušklíbl se v duchu David. Muž obřadně a trochu nešikovně rozbalil příbor z ubrousku a dal se do jídla. Jedl dlouho. Do úst vkládal malinká sousta a nekončently dlouho žvýkal. Konečně všechno důkladně zapil a blaženě vydechl: - Báječné! Tohle by měl ochutnat profesor Qart z Galaktického ústavu výživy vyšších organizmů! Ale neztrácejme čas. Raději se ptejte. Trápí vás přece řada otázek?

- Dobře. Dejme tomu, že jste... Odkud vlastně jste?

- Pokud vím, název ani poloha naší galaxie se dosud v žádných vašich seriózních dokumentech nevyskytuje. Tudíž by vám ani název nic neřekl. Jsme od vás příliš daleko. Tedy podle vašich měřítek a možností.

- A že poslali na Zemi zrovna vás?

- Neposlali mne. Jednoduše řečeno, zabývám se možnostmi výroby proteinů ze surovin získaných nebo vypěstovaných ve vesmíru. Tady něčemu podobnému říkáte biogeneze. Mimochodem, některé planety vaší sluneční soustavy se jeví docela nadějně pro řešení těchto úkolů.

- To vám hrozí hlad?

Muž se podivně usmál: - Výživa je u nás po několik generací skutečným problémem. A to přesto, že je nás na přibližně stejně velké planetě o třetinu méně. Dožíváme se však v průměru dvou set padesáti let. Nemůžeme si dovolit plýtvání energií obsaženou ve stravě. Každý má přesně spočítanou hodnotu jídla v závislosti na pracovním zařazení a potřebném výkonu. V poslední době se však u nás v nebývalé míře rozšířily různé nemoci. K jejich zvládnutí bylo nutno sáhnout i na strategické zásoby proteinů, takže moje profese zažívá boom.

- Chcete říct, že existují proteiny, které dokáží léčit? Třeba i AIDS?

- Pane majore, nejen poruchy imunologického systému, ale i zhoubné bujení buněk, chřipku a další choroby. Ostatně o léčivých účincích proteinů se leccos ví i tady.

- Takže vy si lítáte jen tak sám vesmírem a hledáte ty vaše zdroje proteinů?!

- Kdeže. Například tady na Zemi máme přísně zakázáno cokoli hledat. Naši vědci považují vaše proteiny za velmi znehodnocené a promiňte, odporné. Mimoto jsou vaše! Nemáme právo vám je brát. Jednou je budete sami potřebovat. Na to jsou mezigalaktické konvence. Hledáme jen planety, kde bychom je sami mohli vyrábět. A sám samozřejmě nejsem. Tady tomu říkáte manželka. Jinak je velitelkou expedice. No a tak jako já propadl vašemu nezdravému jídlu, ona zase vašemu sexu. Představte si, že to dokonce chtěla i po mně! Fuj!

David se musel zasmát jeho zhnusenému obličejí.

- Teda chlape, vám by opravdu jeden uvěřil.

- Dovolil byste ještě jedno pivo? využil chlapík příznivého okamžiku.

- Vem vás čert! Stojí mi to za to, kývl David na číšníka.

- Věřte mi, pane majore, není moc veselého v tom zázraku zvaném život. Třeba u vás na Zemi. Máte hranice, spoustu úplně zbytečných orgánů, vedete války a systematicky si ničíte jednu z nejhezčích planet MG prostoru. Přitom máte takové dobroty, jako je toto, pozvedl muž sklenici. David si všiml, že se jeho pohled začíná kalit.

- Ale abyste neřekl, že my jsme nějakí somráci, něco vám daruji. Sáhł do kapsičky a cosi podal Davidovi. Byla to čočka velikosti lentilky, ze zvláštního kovu, s několika příčnými otvory.

- Je to zlato-platinová vložka z katalyzátoru regenerátoru vzduchu a vody. To víte, museli jsme něčím zdůvodnit palubnímu počítači přistání na Zemi. Tady to snad ještě bude mít směnnou hodnotu.

- Zlato a platina, jo? smál se David. - Punc to nemá...?

- Punc? nakrčil muž nechápavě čelo.

Najednou se však vyděsil: - Schovejte to prosím, zašeptal.

Do lokálu vstoupila dobře stavěná asi pětatřicetiletá žena. Rozhlédla se a různě vyrazila k jejich stolu.

- Tak takto ne, Erichu. Už dvě hodiny tě všude hledám. Copak tě nemůžu nechat chvílku o samotě? Takto opravdu jednou skončíš v... Podívala se na Davida, jako by si teprve teď uvědomila jeho přítomnost, a změnila tón: - Kolik jsi toho tady měl? Pohlédla na účtenku a sáhla do kabelky.

- To nestojí za řeč, řekl David v návalu mužské solidarity a schoval lístek.

- Že se nestydíte! Vždyť je nemocný, zasyčela žena, ale vzápětí zjihla: - Poslyšte, nepokoušel se vám něco darovat?

David na chlápka omluvně zvedl obočí a školácky ukázał dlaň s čočkou... Hbitě po ní chňapla a zavelela: - Jdeme!

- Bylo mi potěšením, podal muž Davidovi obřadně ruku a s omluvnou grimasou uposlechl.

David zavolal číšníka a zaplatil. - Poslyšte, ten host, co tady seděl, znáte ho?

- Tady jsem ho ještě neviděl, pane majore. Obtěžoval?

- Ale ne. Docela jsem si pokecal.

- Taky jste dnes vypil šest piv. To bylo vůbec poprvé...

ZASTAVTE BOJ

Marie
Vašulková

Zastavte boj ve jménu dětí,
neboť ty chtějí žít,
zastavte boj ve jménu zemí,
než začnou zvony bít.

Padněte tváří k syré zemi,
klaňte se zemím, národům,
zastavte boj, ve kterém není,
jediný způsob k návratům.

Zastavte boj, položte štíty,
zlomte svá kopí, meče,
vzchopte se, děti zemské matky,
pozvedněte Vy svá srdce.

RÚT

Co všechno bych za Tebe dal,
to nedá se ani říct,
vždyť tolik jsem Tě miloval,
a možná ještě víc.

Co všechno bych Ti chtěl,
to nedám Ti už víc,
vždyť tolik jsem Ti ublížil,
a musím s tím teď žít.

Co všechno bych dnes udělal,
to ví jenom Bůh,
že jsem Tě vždy miloval,
moje nejkrásnější Rút.

ZPÍVÁM TI

Zpívám Ti píseň ze srdce,
mám radost, že jsem živ,
těší mě pohled na Tebe,
a chci vedle Tebe být.

Rád bych Tě líbal, hladil,
zpívám Ti o krásách země,
dej mi svou lásku, moje paní,
ať nosím své srdce v sobě.

Dej mi slova Tvojich úst,
která bych s láskou líbal,
říkám Ti, že chtěl bych růst,
v Tvém srdci jako lípa.

Dej mi svou sílu, vyznání,
buď mojí paní jedinou,
chci nosit Tvoje poznání,
než na mně meče spočinou.

PÍSEŇ KELTŮ

Hleď, já zpívám píseň Keltů,
o níž se mnohým děvám zdá,
vzal jsem si jen citeru,
a loutnu pro svůj snář.

Můj sen píseň Keltů zná,
a děvám srdce planou,
já zpívám píseň, co mám rád,
při ní i ledy tajou.
Země se budí z temné noci,
jako když slunce vyjde zas,

na nebe čisté azurové modři,
na nebe tajuplných krás.

Loutnu a citeru rukou hladím,
o písni Keltů nechám si zdát,
dévám pak zpívám o své vlasti,
o vlasti, již mám tolik rád.

V azurovou hledím dále,
to píseň Keltů umlká,
zpívám dnes slova velmi tichá,
s nimiž můj hlas zaniká.

Zmlkla dnes píseň tajemná,
píseň pravých Keltů,
na dlani pouze vzpomínka,
na citeru a loutnu.

Dusno. Dusno se rozlévá celou třídou.

Paprsky podzimního slunce probleskují

skrz polostažené žaluzie. Profesorka chemie se už ani nesnaží upoutat naši pozornost. Mechanicky odříkává naučené fráze, píše na tabuli bizarní vzorce koordinačních sloučenin. Neposlouchám ji. Civím bezmyšlenkovitě na lavici a počítám pomalu odkapávající čas, který schází do konce hodiny. Vtom přede mne na desku lavice dopadne zelený papírek zmuchlaný do kuličky. Trhnu sebou a rozhlížím se kolem sebe. Hledám odesílatele. Nic. Otrávené, spící, nepřítomné obličej. Žádný nevypadá na to, že by čekal na moji reakci. Prohlížím si onu tmavězelenou kuličku. Prsty ji pomalu přetvářím v pruh papíru, kterým kdysi byla.

„Lístek na ples,“ prohodí znuděně můj soused, který s napětím čekal, co se ze „zásilky“ vyklube.

Kdo mi to jen mohl poslat? Teď ale nemůžu rušit hodinu. Zamyšleně se dívám ven z okna. Ostré paprsky odpoledního slunce mě oslepují. Přivírám oči. Záře je plná síly, tepla. Cítím, jak jí proplouvám, jak mnou prostupuje. Tělem se mi rozlévá pocit uvolnění a lehkosti a paprsky mi poznenáhlu na tváři rozehrávají úsměv.

Muž ve smokingu, o třídu horším než ten můj, mi znehodnotil lístek a popřál hezkou zábavu. Seběhl jsem několik schodů a vstoupil do tanečního sálu. Zábava byla už v plném proudu. Sedl jsem si k nejbližšímu volnému stolu a zamával směrem k číšníkovi. Dvakrát jsem si lokl sodovky, kterou přede mne postavil, a začal zkoumat okolní terén. Očima jsem pročesával sál, hledaje vhodnou partnerku. Přeci se tu musí nějaká najít, vždyť je to ples taneční školy. Sem tam jsem zahlédl dívky bezprizorně sedící a nudící se nad skleničkou koly. Žádná mě však svým zjevem neuchvátila, spíše naopak. Začal jsem pochybovat o správnosti svého rozhodnutí nechat si utéct v televizi detektivku a jít sem. Závistivě jsem se zadíval na parket. Moji kolegové tu protáčeli svá vesměs hezká děvčata a ošklivá nechali pro mě. To bude zase jednou večer! Vtom jsem v průhledu mezi tančícími páry spatřil ji. Dech se mi zatajil a srdce prudčeji rozbušilo.

Stála osamocena na protější straně sálu, sledujíc bez většího zájmu dění na parketu. Teď si sedla. Upravila si neposlušný pramen dlouhých blond vlasů, který jí spadl do čela. Před očima jsem měl stále tu krás-

nou křivku její štíhlé postavy, rýsující se pod látkou plesové róby. Všimla si mého pohledu. Trochu znejistěla, na tvářích se jí objevil slabý ruměnec. Sklopila oči. Sotva znatelně se usmála. Díval jsem se na ni jako očarováný. Náhle jsem už nechtěl odejít domů. To je ona! blesklo mi hlavou. Všechna celodenní únava ze mě rázem spadla a energicky jsem vykročil směrem k ní. Prorážel jsem si cestu skrz barikádu židlí, protahoval se mezi tančícími páry. Šel jsem přímo, dívaje se stále do jejích očí. Trochu překvapeně a snad i polekaně sledovala, jak si k ní razím cestu. Zrychlil jsem, klopýtaje v lakýrkách, klouzaje po navoskovaném parketu. Konečně jsem stál před ní. Pevně se jí podíval do očí, prohodil pár nezbytných společenských frází, zjistil její jméno, říkala si Klára, a už ji táhl na taneční parket. Byla opravdu dobrá tanečnice. S jižanským temperamentem tančila latinské rytmy, s evropskou důstojností a vznešeností valčíků, s lehkostí a bezstarostností svých sedmnácti let polku. Tančili jsme, povídali si, pili, smáli se. Recitoval jsem jí úryvky z Hrabětových básní. Stydlivě se usmívala, když jsem přirovnával, drže ji za ruku: „...*dloubé kostelní věže podobné tvým prstům...*“ nebo „...*tvoje ruce jsou podobné holubím křídům...*“ Čtvrhodinky a půlhodiny utíkaly jako splašený kuň. Úplně mě omámila svojí krásou, pohyby, gesty, smíchem. Zdálo se mi, jako bych ji znal už strašně dlouho. Chtěl jsem vědět její telefon. Neřekla mi ho, prý až někdy jindy. Cítil jsem, že si musím odskočit. Pošeptal jsem jí do ouška: „Počkáš tu na mě?“ Přikývla. Kvapně jsem odkráčel tím směrem, kterým ukazovala šipka s nápisem WC. Nebyl jsem pryč déle než tři minuty, ale když jsem se vracel, tak už mi z dálky bylo patrné, že u našeho stolu nesedí. Zamrazilo mě. Kam šla? Co se stalo? Nechápatě jsem se rozhlížel po sále. Pak jsem ji spatřil. Zůstal jsem stát jako opařený. Můj kamarád ze školy, Johnny, Johnny Wrapper, jak jsme mu často přezdívali, proháněl Kláru vesele po parketu. Co ten tu proboha dělá? Taneční zábavy přece nebyvaly jeho silnou stránkou. Jak se na něj Klára dívá! A jak on na ni! Začal jsem na Johnyho žárlit. Nebylo to poprvé, co se mi připletl do cesty. Proč ho Klára neodmítla, když jí ten Don Juan vyzval k tanci? Vždyť mi slíbila, že na mě počká. Mrcha. Proč to musel být zrovna Johnny? Znájí se snad? Zatočila se mi z toho hlava a byl jsem rád, že jsem měl nablízku židli, na kterou jsem si mohl sednout. Udělalo se mi špatně. Na čele mi vyrazil studený pot a před očima se mi mihaly útržky toho, co se dělo kolem mě. Jako kdyby filmový šotek poslepoval na sebe navazující políčka filmu. Viděl jsem, jak kdosi uklouzl po naleštěném parketu, viděl jsem Kláru, jak cosi šeptá Johnymu, jak jí v rychlých otáčkách vlají vlasy. Viděl jsem, jak někdo za velikého smíchu převrhl skleničku šampaňského.

Slyšel jsem falešný tón trubky, hlahol dobře se bavící společnosti.

Cítil jsem, že mi po tváři stékají kapičky. Potu?

Cítil jsem, že dnešní večer pro mě skončil. Předčasně.

Chvatně jsem se zvedl a vyběhl ze sálu. Myslí mi projelo jediné: Ven! Na ulici! Nadýchat se studeného nočního vzduchu. Zrychleným tempem jsem zdolal těch několik desítek schodů stoupajících do foyeru a rozrazil lítačky vedoucí na ulici. Vlna mrazivého větru mě pleskla do tváře. Nevěděl jsem, co v té chvíli dělat. O návratu zpátky do sálu nemohla být řeč, ale domů se mi už tuplem nechťelo. Proč mě jen nechala? Co ji k tomu vedlo? Copak jsem byl tak hrozným společníkem? Napadlo mě, že o několik bloků dál je malá hospůdka, kde trávila dnešní večer pivní parta z naší třídy. Tu noc jsem toho ještě hodně vypil.

Seděl jsem v lavici a čekal. Čekal, až skončí ten dnešní kolotoč zkoušení, výkladů, zápisů, napomínání a budu moci jet za ní. Musel jsem ji vidět, vyjasnit si s ní události včerejšího večera. Nemohl jsem na ni jen tak zapomenout. Nevěděl jsem sice, kde ji přesně najdu, ale cítil jsem, že se o to musím pokusit. Před očima jsem měl její tvář, její úsměv, její vlasy. V roztržité hlavě jsem si snažil přehrát vzpomínky na včerejší večer, noc, na dnešní ráno. Johnny dnes nepřišel do školy. Nebylo se čemu divit - včera si pěkně vyhodil z kopýtka.

Magistra zatím rozebírala gramatickou stavbu Vergiliových veršů. Určovala konjugace jednotlivých sloves, podtrhávala koncovky substantiv. Z dlouhé chvíle jsem čmáral tužkou po lavici. Hrál jsem si se slovíčky napsanými na tabuli. „Puellam claram voco et canto. Ades mihi, Vergilie!“ naškrábal jsem na ušmudlanou desku lavice. Proč jsem jen včera zbaběle utekl? Vše se přeci dalo vyřešit nějak rozumně. Byla to však zbabělost, která způsobila můj útek?

„Good morning, sir!“ zařvali jsme sborově na našeho teachera. V tu chvíli z nás byli Angličani. Mluvili jsme anglicky, mysleli jsme anglicky, cítili anglicky. „Jinak se angličtině nenaučíte,“ vysvětloval nám učitel na první hodině. Nedokázal jsem se soustředit. Do záhlaví papíru s gramatickými cvičeními, který nám teacher rozdál, jsem sestylizoval nápis: „I want to see you, Klára!“

„Blbče!“ stačil na mě ještě syknout můj soused. Ve třídě v tu ránu zavládlo hrobové ticho a já cítil, že za mnou někdo stojí a kouká mi přes rameno. Teacher. Neodvážil jsem se ohlédnout.

„What is this, Mr. Malenovský?!“ otázal se.

„Nothing, I'm sorry,“ snažil jsem se omluvit. Za trest mi dal napsat stránkovou esej o smyslu gramatických cvičení.

Poslední zvonění dnešního dne ohlásilo padla. Za několik minut jsem už čekal na tramvajovém ostrůvku před školou. Takhle rychle jako dnes jsem se snad ze školy nikdy nevypařil. Vzdal jsem i oběd v jídelně. Odpolední slunce si hrálo s tmavými mraky na schovávanou. Chvilí ulici zaplavilo oslnivé světlo, chvíli šedivina. Za několik minut, které mi případy nesnesitelně dlouhé, přijela omlácená tramvaj a způsobně zastavila dveřmi přímo přede mnou. Nastoupil jsem do ní a unaveně si sedl. Začal jsem přemýšlet. Kde ji budu hledat, co jí řeknu, proč to všechno dělám? V hlavě se mi začaly rodit desítky otázek. Vhodných odpovědí byl jen zlomek. Snažil jsem se rozvzpomenout na to, co mi včera o sobě řekla. Neznal jsem její příjmení, telefon ani přesnou adresu. Vzpomněl jsem si jen na to, jak se zmiňovala, že bydlí na kopci a mají z pátého patra paneláku skvělý výhled na město. A taky že mají blízko do zoologické zahrady. Stále mi nešlo do hlavy, kde se tam včera vzal Johnny. Proč ho neposlala ke všem čertům a nepočkala na mě? Že by osud? Nebo jen náhoda? Johnny míval u dívek štěstí, přestože žil jen fotbalem a hodně času trávil v hospodě. Nosil však velké sebevědomí a taky měl víc štěstí. To mu zatím na většinu holek stačilo. A co Klára? Bude mě chtít ještě vidět, tím spíše se mnou mluvit? Chtěl jsem jí toho přeci ještě tolik říci! Plný obav, nervozity a zároveň radosti, že ji možná zase uvidím, jsem pozoroval ruch ulic, kterými tramvaj projížděla. Unavená tramvaj. Drkotala stejně pomalu po dlažbě z kostek, asfaltovém koberci i betonových panelech. Nikam nespíchal. Byla to jedna z těch, které křižují město z jednoho konce na druhý, tramvaj, kde se za jednu jízdu vystřídají stovky cestujících. Slunce ostře a necitlivě prosvětlovalo vnitřek vozu. V protisvětle se do detailu vykreslovala struktura nápisů vyrytých do okenní tabule nožem, patřících patrně některému z místních činorodých teenagerů. Po asi půl hodině trhané, hrkavé jízdy jsem vystoupil. Byl jsem v Holešovicích. Zaprášené a zakouřené čtvrti továren, velkých domů, rušných ulic, čtvrti, protkané kolejemi tramvají i vlaků, čtvrti, kterou protéká Vltava.

Z tramvajového ostrůvku jsem přeběhl silnici a přeskočil červenobílé zábradlí. Na stanovištích pro autobusy čekaly desítky cestujících. Další stovky proudily kolem. Neuvedomil jsem si, že je zrovna čas návratu z práce a pátek k tomu. Cítil jsem, že nejsem ve své kůži. Chvilku mi bylo horko, hned se mnou zase zatřásla zima. Asi jsem včera nastydl. Tušil jsem, že z dnešní výpravy asi nic moc nebude. Měl bych se vrátit domů, ale touha vidět Kláru, mluvit s ní, najít ji, alespoň se o to pokusit, byla silnější.

Přijel autobus s nezvykle vysokým číslem. Cílová stanice mi sice nic neříkala, ale přesto jsem nastoupil. Rozjel se pomalu, chraplavě a napojil se na dálnici spojující vzdálenější části města s centrem. Přejížděli jsme po mostě Vltavu. Na obloze se právě odehrávalo jedno z nejdramatičtějších a nejkrásnějších divadel, jaké může tato scéna nabídnout. Slunce pomalu vyhasínalo a obloha zkrvavěla nesčetnými červánky. Celá západní část nebe se ponořila do rudonachové barvy. Slabá barevná záře osvětlovala vilky a domky na kopci, který byl jedním z cílů autobusu, auta, magistrálu, lidí. Hladina řeky se třpytila zlatem. Vrhala mi do obličeje prasátka, jako pomstu i dar zároveň. Náhle jsem se cítil uvolněně, krásně. Příjemné teplo se rozlilo do celého těla. Přivřel jsem oči a oddával se mu. Potom se autobus ukryl před touto září do stínu vrhaného protějším svahem a celé kouzlo bylo to tam. Rozkašlal jsem se. Motor taky. Přetížený autobus jen s obtížemi zdolával převýšení, které musel na cestě od údolí řeky k dalším sídlištím překonat. O několik okamžiků později sjel z dálnice do široké městské ulice velkých činžovních domů. Vystoupil jsem hned na první možné zastávce. Boj červánků s noční oblohou skončil. Aspoň pro dnešek. Rozblikaly se první hvězdičky. Ušima mi zněl Václav Hrabě v podání Vladimíra Mišíka. *„Láska je jako večernice / plující černou oblohou / Náš život / hoří jako svíce / a mrtví / milovat nemohou.“* Pokoušel jsem se najít večernici, ale nebyl jsem schopen se orientovat v polozšerelé obloze. Přešel jsem silnici. Začal se mi hnusit ten typický hluk rušných ulic. Neutichající rachot motorů nových a nových aut, která projížděla kolem mne, rychlost, ostrá světla rozrážející tmu, která právě přebrala od posledních paprsků, poslů Slunce, žezlo vládnoucí moci nad našimi hlavami. Netušil jsem, kde Kláru hledat. Pátral jsem za tím podle indicií, na které jsem si dokázal vzpomenout, ale i tak bylo několik možných k ní vedoucích směrů. Na západě bylo už jen slabě růžovo. Do mého srdce se začala pomalu vkrádat nálada podzimního nokturna. Vzpomněl jsem si na Schikanederovy obrazy, které jsem obdivoval. Světlo pouliční lampy jen slabě osvětlovalo tichou tmavou ulici, do jejíhož ústí jsem vstoupil. Procházel jsem kolem komplexu budov zasvěcených salesiánům, ochráncům mládeže - potemnělého divadla, tělocvičny, odkud se ozývalo hlasité povzbuzování, hřiště, kde se skalní hráči fotbalu nehodlali smířit s tmou, která jim podstatným způsobem zasahovalo do hry. Zahnul jsem doprava. Šel jsem mrtvolně klidnou uličkou plynoucí po vrstevnici kopce, na kterém stály desítky domů, domků, paneláků. V údolí pode mnou se jako had točila čtyřproudá silnice, po které jsem autobusem přijel. Opět se

o mě začala prát horkost se zimnicí. Šel jsem slepě, už jsem nedoufal, že tady někde Kláru objevím, a ani jsem si to už nepřál. Nechtěl jsem, aby mě viděla v tomhle fyzickém stavu a duševním rozpoložení. Co tady vlastně dělám? položil jsem si otázku. Proč nejdu domů, neuvařím si čaj a nelehnu si do postele?

„Nech Kláru Klárou, takovejch holek ještě potkáš,“ našeptávalo mi svědomí. „Probuď se sakra ze snu! Co si od toho slibuješ, ty blázne?“ Nevím, nic. Chci ji vidět. Dnes, anebo už nikdy. Musím ji najít.

„Nevíš, kde ji hledat. Máš to marný!“

Snažil jsem se ho umlčet. Dobře, dobře. Jenom dojdu na konec této ulice a pak pojedu pěkně domů.

„Tak jo, ale jenom na konec této ulice.“

Mohl jsem mu to klidně slíbit, protože jsem tušil, že dál už nedojdu. Slabost se mi vlila do celého těla. Zase ten Hrabě!

„Spadl jsem ze skály porostlé arnikou / a teď tu ležím / hlavu v trávě / kůži mám plnou oděrek podlitin / suchého listí a tebe / Nejtěžší případ tetanu v dějinách lékařství / všechny kapacity světa nade mnou / pokývaly hlavami a odešly / Vrchní sestra přináší do pokoje / cigarety pomeranč a třináct / reprodukcí Botticelliho / Posilněte se / večer vás budou operovat / vezmou vám srdce / máte příliš velké srdce na to / abyste s ním mohl žít (...)“

Verše mi samy přišly na jazyk a já si je musel přeríkat, protože jsem cítil, že se s nimi v této chvíli můžu ztotožnit. Dorazil jsem až na konec ulice, kde se přede mnou otevřelo volnější prostranství. Směrem do kopce se místo přízemních vilek tyčilo jako šest obrů šest sedmipatrových paneláků. Za světla dokonalý rytmus oken, balkonů a přepážek se teď zjednodušil jen na rozsvícená a potemnělá okna. Vypadala jako nepravidelná, avantgardním umělcem sestavená mozaika. Hluboko pode mnou hučela dálnice, troubila loď vjíždějící do říčního přístavu s nákladem železného šrotu. Město ztratilo pod rouškou noci svůj realistický charakter. Spousty různobarevných světél a světýlek tvořily nyní tvář Prahy. Na obzoru se rýsoval potemnělý žižkovský vysílač, katedrála svatého Víta, osvětlená petřínská rozhledna kontrastovala s černou oblohou plnou hvězd. Byl jsem se silami u konce. Zachvátila mě vlna horkosti, nohy se mi podlomily. Sedl jsem si jen tak do mokré studené trávy. Těžce jsem vydechoval. Hlava mi klesla na rameno. Nedokázal jsem se už soustředit. Bude to asi něco horšího než obyčejné nachlazení. Uvědomil jsem si, že vlastně nikdo neví, že jsem tady, daleko od domova, v neznámé části města. Nikdo by mě tu nehledal. Neměl jsem u sebe doklady, mobil, telefonní kartu ani svoji oblí-

benou sbírku básní. Hlavou se mi začaly honit ty samé otázky. Uvidím ještě někdy Kláru, až se odsud dostanu? Získám na ni kontakt? Potkám se s ní někdy? Existuje vůbec? Zšerelou ulicí ke mně zvolna kráčela, či se spíše šourala, mužská postava. Již z dálky bylo patrné, že má na hlavě zvláštní typ klobouku, snad cylindr. Když muž přišel blíže ke mně, zarazilo mě jeho starodávné oblečení. Černý frak, bílá košile se stojáčkem. Trochu se v chůzi kymácel, nebo to mně se tak točila hlava? V jedné ruce držel láhev a notně si z ní přihrýbal. Až jsem se lekl jeho nedbalého a neobvyklého vzhledu. Měl delší neupravené černé vlasy, které se ve větru vlnily jako klubko hadů, knír, ale ani trochu nevypadal jako bezdomovec. Spíš jako herec, který si zapomněl převléct kostým. V očích však měl strnulý, zavilý výraz pološílenice. Così nesrozumitelného si broukal. Zastavil se přede mnou a tupě na mne koukl. Díval se dlouze, snad celou věčnost. Zdálo se mi, že se na jeho tváři objevil soucinný úsměv. Potom se zas otočil a nerušeně pokračoval ve své noční procházce se svou společnicí flaškou. Rychle jsem se oklepal z toho přimražení, které mi způsobil, a navzdory svému fyzickému stavu jsem rozhodl vydat se okamžitě hledat zastávku autobusu, která tu nepochybně někde musela být. Jak jinak by asi lidé jezdili do těchto končin? Muž s lahví mi ještě nestačil zmizet ve tmě, když vtom mi cosi přelétlo nad hlavou a rozvířilo dosud klidný noční vzduch. Nechápatě jsem se díval nad sebe. Náhle jsem spatřil černého ptáka, který nade mnou kroužil a záludně si mě prohlížel. Rozčiloval mě. Proč neletí dál?

„Kšá, kšá! Let pryč!“ křičel jsem na něj. Nic. Ani nápad. Nechal jsem ho tedy být a belhal jsem se dál nahoru do kopce, kde jsem tušil hlavní silnici. Pták mě však stále doprovázel, nehodlaje mě opustit. Lépe jsem se na něj podíval. Byl to havran. Dostal jsem na něj vztek. Oháněl jsem se po něm rukou. On však vždy jen popolétl, ale odletět nadobro nehodlal. Díval se na mě nepřátelsky a posměšně. Zastavil jsem se. Havran usedl opodál na elektrorozvodnou skříňku.

„Co ode mě chceš?“ zařval jsem na něj v návalu zoufalství. Nečekal jsem od něj nějakou zvláštní odpověď, ale doufal, že se lekne mého hlasu a odletí. On však zakrákoral:

„Nevermore!“

Skácel jsem se k zemi. Ne, už nemůžu dál, jsem vysílený, hladový, začínám mít halucinace. Lomcuje mnou horečka.

Havran na mě znovu a hlasitěji: „Nevermore!“

„Ty odporný ptáku! Sklapni! Let pryč!“

Však havran dí: „Už víckrát ne!“

„Cožpak neumíš nic jiného? Proč mi to pořád opakuješ?“ Byl jsem se silami u konce.

Rozplakal jsem se.

„Zmiz!“

„Nevermore!“ opakoval monotónně. „Nevermore!“

Náhle se mi v hlavě rozjasnilo, pochopil jsem. Tady mám odpovědi na tisíce otázek, které si od včerejšího večera kladu, tady na plácku mezi paneláky a v noci se mi dostává odpovědi. Ano, *už víckrát ne*. Už víckrát nespátřím tu, s kterou jsem strávil včerejší večer, už víc se nezopakuje nic z toho, co jsem dnes zažil. Už víckrát na mě nepromluví havran, který mi přiletěl zvěstovat tuhle zprávu. Už víckrát nepotkám Edgara Allana Poa. Už se víckrát nezopakuje tahle kouzelná noc. Bezmocnost a rozčarování, které ve mně havran vyvolal, se postupně začalo přeměňovat ve zlost a nenávist. Nenávist proti poslovi špatných zpráv. Havranovi. Seděl nedaleko mne, přezíravě se na mě díval a vůbec netušil, co se mi vaří v hlavě. Pomalu, abych v jeho černém těle neprobudil pud sebezáchovy a neznepokojil svým chováním jeho ještě černější duši, jsem se postavil na nohy a rychle, jak jen jsem nejrychleji v té chvíli dovedl, jsem po něm skočil. Proklouzl mi mezi prsty a se zlobným křikem se vznesl do výše. Zkoušel jsem po něm vyskočit, stáhnout ho dolů, abych se s ním mohl vyrovnat za sebe i za Poa. Ale havran se vzdát nehodlal. Začal mě klovat do hlavy, do obličeje, do rukou. Rval mi vlasy. Snažil jsem si před jeho zobanem ukrýt obličej do dlaní. „Ach ne, přestaň! Přestaň, havrane!“

Sluneční záře pozvolna dohasíná. Ve třídě se rozhošťuje stín. Proud tepla, který do mě až do teď tekl, vyschl. Pomalu otvírám oči. Kdosi maže z tabule poslední vzorce, spolužáci do posledních vět výkladu nenápadně skládají. Nechápatvě se rozhlížím kolem. Co se to stalo? V ruce držím nějaký papír. Aha, lístek na ples. Obracím ho. Na druhé straně si teprve teď všímám doušky, která je tam dopsaná tužkou: „V půl sedmé na Vltavské. Johnny.“

Obnažen v kalendáři
dal červen zelenou
a Thespidova kára vyrazila.
Potomci časů bohatých sklízí
v ní tu a tam rozsazení.
Jedním pohledem obejmuti a spočítání
Tylovi učedníci i krasomluvcí.
„Na Pegasa!“ „Na Parnas!“ slyšet pokřik veršotepců.
Ještě ale nasadit ohlávku.
Houstnoucými houfy markytánek,
nabízejících okamžité spasení
obsazeny ústupové cesty.
V chvění žestí zrozeny fanfáry.
Principálem objati tatrmanští,
od pláten mistrů oči odtrženy.
Na odrazové scéně života
počat FESTIVAL.

D. Z.

KRAJ DŽBÁNKŮ
Almanach autorské literární tvorby -
Divadelní Bechyně 2000

Připravil: Daniel Zavoral
Foto: Daniel Zavoral

Vydalo Ministerstvo obrany ČR - AVIS
Redakce účelové tvorby AVIS
(RÚT AVIS)
Šéfredaktor pplk. Gustav Xaver
Odpovědná redaktorka
PhDr. Irena Grebíková
Výtvarné řešení Josef Novotný
Do tisku schválil pplk. Jiří Fiala
Dáno do tisku: 18. 4. 2000
Tisk: Vojenský zeměpisný ústav Praha
ISBN 80-7278-038-7

